

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/87/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419201905
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6419201905.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX C. D., B. XX, 2/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX C. D., B. XX, a 3/ E. F. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX H. - I., B. A. XXX/X, všetci zastúpení advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom 811 08 Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovaným: 1/ E. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX C. D., B. XXX, 2/ K. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX C. D., B. XXX, 3/ E. K. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX C. D., B. XXX, žalovaní v 1/ - 3/ rade zastúpení JUDr. Rudolf Fajbík, advokát so sídlom Banská Štiavnica, Dobšinského 14, IČO: 51 028 557, 4/ A. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. XXX, XXX XX B., právne JUDr. Michaela Šteiningerová, advokát so sídlom Záhradnícka 24, 971 01 Prievidza, IČO: 54 279 003, v konaní o zriadenie vecného bremena práva užívania, údržby a prístupu, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom 10.03.2023, č. k. 7C/10/2019-375 v spojení s opravným uznesením, č. k. 7C/10/2019-413 zo dňa 31.7.2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením, č. k. 7C/10/2019-413 zo dňa 31.7.2023 p o t v r d z u j e.
II. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:
„I. Súd žalobu žalobcov v 1/ - 3/ rade na zriadenie vecného bremena vo forme užívania, údržby a prístupu k nehnuteľnosti voči žalovaným v 1/ - 4/ rade z a m i e t a .
II. Súd žalovaným v 1/ - 4/ rade p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %.“

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v priebehu konania žalobcovia prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu podali návrh na pristúpenie účastníka konania na strane žalovaného jeden deň pred konaním pojednávania, a to až po tom, čo žalovaný v 4/ rade prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne písomne namietol procesno-právny nedostatok na strane žalovaných ohľadom pasívnej vecnej legitímácie. Okresný súd zároveň konštatoval, že v minulosti v priebehu súdneho konania došlo opakovane viackrát zo strany súdu k vyhovneniu žiadosti o zmenu petitu žaloby, ako i rozhodnutiu podľa § 79 CSP v prospech žalobcov v 1/ až 3/ rade. Na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie písomne upozornil žalovaný v 4/ rade prostredníctvom právnej zástupkyne žalovaného v 4/ rade. Poukázal na to, že žalobcovia v 1/ až 3/ rade sú od počiatku právne zastúpení profesionálnym právnym zástupcom, a preto v prípade akceptácie takéhoto návrhu

uplatneného žalobcami jeden deň pred pojednávaním by takéto konanie znamenalo jednoznačné porušenie zásady rovnosti zbraní účastníkov konania pred zákonom. Preto súd návrh na pripustenie označeného účastníka konania na strane žalovaného v 5/ rade zamietol. Vzhľadom na tieto skutočnosti, následne okresný súd vo veci rozhodol v zmysle ust. § 78 ods. 2 CSP, kde zákonodarca stanovuje kogentne súdu povinnosť zamietnutia žaloby v prípade, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa ust. § 78 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku sa včas odvolali žalobcovia 1/ až 3/. Napadnutý rozsudok žiadali zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uplatnili odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), h) CSP. Poukázali na to, že okresný súd rozhodol v rozpore so zásadou zakotvenou v čl. 17 CSP (zásada hospodárnosti konania). Súdne konanie prebiehalo približne 4 roky a žalobcovia nemali a nemohli mať vedomosť o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných skôr, keď identifikácia umiestnenia kanalizácie septiku bola vykonaná až v priebehu konania sporu na základe geometrického plánu. Okresný súd tak svojim konaním vytvoril priestor pre ďalšie spory a podanie novej žaloby s identickým obsahom. Súd nezobral do úvahy, že pred podaním žaloby vo veci žalobcovia vykonali viacero úkonov smerujúcich k vyriešeniu veci, avšak bezúspešne. Do posledného pojednávania neboli pred súdom vykonané žiadne dôkazy, čím bolo nesprávnym procesným postupom okresného súdu žalobcom znemožnené uskutočňovanie im patriacich procesných práv, a teda právo na spravodlivý súdny proces. Poukázali na § 220 ods. 2 druhá veta CSP s tým, že okresný súd neposkytol odpovede na otázky, ktoré mali značný vplyv na rozhodnutie vo veci. Okresný súd neuviedol, na základe akého dôvodu zamietol návrh na rozšírenie účastníkov konania, keď predtým v predmetnom súdnom konaní obdobný návrh na rozšírenie účastníkov konania pripustil. Súd tiež neuviedol, prečo nevykonal dôkazy vo forme listín alebo vo forme výsluchov svedkov, ktoré žalobcovia navrhli vykonať, napriek tomu, že pri vyhlásení rozsudku svoj názor na predložené dôkazy a tvrdenia strán predniesol a obsah odôvodnenia vysloveného na pojednávaní sa tak nezohoduje s odôvodnením uvedeným v písomnom rozsudku. Okresný súd svojim rozhodnutím predmetný spor žiadnym spôsobom nevyriešil, iba znemožnil žalobcom domáhať sa rozhodnutia predmetného sporu na súde, nakoľko v prípade podania obdobnej žaloby by táto bola súdom zamietnutá z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata).

4. K odvolaniu žalobcov sa písomne vyjadrili žalovaní 1/ až 3/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Rozsudok navrhli, ako vecne správny potvrdiť. Odvolanie nepovažovali za dôvodné. Poukázali na to, že žalobcovia boli od počiatku povinní riadne označiť všetkých žalovaných. Poznajú skutočný fyzický stav, vyústenie kanalizácie je viditeľné voľným okom a právny stav je im tiež známy, nakoľko je dostupný aj na internete. Minimálne kvalifikovaný právny zástupca sa mal pred podaním žaloby so situáciou riadne oboznámiť. Žalobcovia predložili geometrický plán, vyhotovený a overený už v roku 2020, a napriek tomu neoznačili riadne sporové strany až do dňa 09.03.2023. Súd nie je povinný odstraňovať takéto nedostatky žaloby a nie je povinný ani poučovať stranu zastúpenú advokátom. Žalobcovia mali dosť času tento nedostatok odstrániť, no neurobili tak. Súd nie je podľa zákona povinný ich návrhu na zmenu sporových strán vyhovieť. Opakovane poukázali na to, že používanie septiku je už 20 rokov zákonom zakázané. Súd teda ničím nezumožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva a už vôbec nie v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na procesnú vadu nemalo zmysel vykonávať výsluchy svedkov. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, vzhľadom na procesný dôvod zamietnutia žaloby, nebolo potrebné podrobne odôvodňovať, ktoré hmotno-právne podmienky uplatneného nároku nie sú splnené. Žalovaní nevidia ani rozpor medzi ústnym a písomným odôvodnením rozsudku. Zamietnutie žaloby z procesných dôvodov nie je res iudicata. Žalobcovia môžu znova podať žalobu, pokiaľ budú splnené všetky procesné podmienky, súd sa ňou bude vecne zaoberať. Nesprávnosť právneho názoru súdu žalobcovia v odvolaní bližšie nešpecifikujú, preto sa žalovaní 1/ až 3/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu nevyjadrili.

5. Žalovaný v 4/ rade k odvolaniu žalobcov 1/ až 3/ vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že navrhuje, aby odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Uviedol, že žalobcovia si sami svojim procesným správaním v tomto súdnom konaní, najmä v situácii, kedy títo boli po celý čas zastúpení právnym zástupcom, zapríčinili, že súd musel konštatovať nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných. Súdne konanie sa vedie od začiatku roka 2019 a počas tohto obdobia žalobcovia neustále menili a dopĺňali žalobný petit, a to na podklade námietok žalovaných. Žalobcovia nemôžu v súdnom spore, ktorý sa vyznačuje prísnou zásadou kontradiktórnosti, očakávať, že súd a protistrana budú „tolerovať“ ich procesné zavinenia, ktoré sa snažia žalobcovia odstrániť po tom, čo sama protistrana na tento nedostatok (pasívnej vecnej legitímácie) písomne aj ústne

upozorní. Žalobcovia sa nemôžu odvolávať na to, že došlo k porušeniu ich procesných práv, keďže toto znemožnenie si zapríčinili žalobcovia sami svojim nekonaním. Žalobcovia mali riadnu vedomosť o tom, že je potrebné zažalovať aj jeho brata, F. F., už najmenej od roku 2019, v spise sa nachádza na č. I. 170 čestné vyhlásenie jeho brata, o ktorého sa žalobcovia teraz na konci snažili rozšíriť okruh žalovaných. Uvedené súdne konanie je prekážkou res iudicata. To, že okresný súd nevykonal navrhnuté dôkazy, si zapríčinili samotní žalobcovia. Zároveň sa žalovaný v 4/ rade podrobne vyjadril aj k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci – podmienkam vydržania.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, prihliadol na podstatné zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na takto zistený skutkový stav aplikoval relevantné právne normy, ktoré správne interpretoval. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia zrozumiteľne vysvetlil, na základe akých skutkových okolností a následného právneho posúdenia založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd zdôrazňuje, že okresný súd dostatočne zvýraznil, že sporové konanie je ovládané hlavne princípom kontradiktórnosti.

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu, ako aj jeho odôvodnením, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti týchto dôvodov, so zdôraznením ďalších dôvodov, vzhľadom na odvolacie námietky žalobcov 1/ až 3/.

10. Námietky žalobcov 1/ až 3/ uvedené v odvolaní nepovažoval odvolací súd za dôvodné, odvolanie neobsahovalo takú argumentáciu, ktorá by konkrétne vyvrátila správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu, rozhodnutie okresného súdu spĺňa parametre riadne a dostatočne odôvodneného rozhodnutia. Okresný súd sa dostatočne vysporiadal s rozhodujúcimi argumentmi strán sporu. V odôvodnení rozsudku okresný súd náležite vysvetlil dôvody, pre ktoré žalobu zamietol, citoval ustanovenia zákona, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery.

11. Odvolací súd nezistil nesprávnosť procesného postupu okresného súdu, keď žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných. Okresný súd svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP, rozsudok je preskúmateľný, jasný a výstižný a jednoznačne z neho vyplýva dôvod, pre ktorý zamietol žalobu žalobcov. Tvrdenie žalobcov, že okresný súd v odôvodnení neuviedol, na základe akého dôvodu zamietol návrh na rozšírenie účastníkov konania, keď predtým obdobný návrh pripustil, je nedôvodné. Okresný súd v bode 18. konkrétne a jasne uviedol, že zo strany žalobcov došlo opakovane viackrát zo strany súdu k vyhovneniu žiadosti o zmenu petitu žaloby a posledný návrh žalobcov na pripustenie zmeny žaloby zamietol z dôvodu porušenia zásady rovnosti zbraní účastníkov konania pred zákonom, keď žalobcovia boli od počiatku právne zastúpení profesionálnym právnym zástupcom a k návrhu na pripustenie zmeny žaloby na strane žalovaných pristúpili až na základe námietok žalovaných ohľadom nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, ktorí z uvedeného dôvodu žiadali žalobu zamietnuť. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj s argumentáciou žalovaných, že uvedenú situáciu si žalobcovia zapríčinili sami, keď okresný súd musel konštatovať nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných, a preto nie je možné z ich strany odvolávať sa na to, že došlo k porušeniu ich procesných práv na spravodlivý proces. Žalovaný v 4/ rade správne poukázal na tú skutočnosť, že žalobcovia mali riadnu vedomosť o tom, že je potrebné zažalovať aj brata žalovaného v 4/ rade (F. F.), pričom túto vedomosť mali už najmenej od roku 2019, a táto skutočnosť vyplývala aj z listu vlastníctva, ktorý je verejne dostupný. Navyše, v spise sa nachádza aj (č. I. 183) čestné vyhlásenie F. F. zo dňa 20.9.2019, ktorý nesúhlasil so zriadením vecného bremena, kedy sa žalobcovia mohli už dôvodne zaoberať pasívnou vecnou legitímáciou na jeho strane. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať ich návrhy, procesné úkony a rozhodovať podľa nich. Okresný súd je povinný na všetky procesné úkony primerane reagovať v súlade s platným

procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu. Okresný súd preto dôvodne zamietol návrh žalobcov na prístupenie ďalšieho účastníka na strane žalovaných.

12. Nič nenasvedčuje nepreskúmateľnosti rozsudku, ako to namietajú žalobcovia v odvolaní. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, keď vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že na strane žalovaných nevystupujú všetci, ktorí by mali byť stranami sporu. V danom prípade teda nie je možné hovoriť o tom, že okresný súd konal nehospodárne a porušil zásadu hospodárnosti konania (čl. 17 CSP), keď žalobu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, ktorá bola odstránená podaním žalobcov tak, ako to nedôvodne namietajú žalobcovia v odvolaní.

13. Vzhľadom na žalobný návrh (petit) obsiahnutý v žalobe sa jednalo o nútené spoločenstvo podľa §78 ods. 1 CSP tak, ako na to správne poukázal okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia a nakoľko žalobcovia počas celej doby trvania predmetného sporu (žaloba bola podaná na súd dňa 25.5.2019) neuskutočnili príslušný procesný úkon, ale reagovali len po tom, čo uvedenú skutočnosť namietali žalovaní, a to jeden deň pred pojednávaním (9.3.2023), preto okresný súd plne opodstatnene v zmysle ust. § 78 ods. 2 CSP žalobu zamietol.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd v každom štádiu skúma vecnú legitímáciu strán sporu a musí na takéto zistenie prihliadnuť. Okresný súd mal nepochybne preukázané, že na strane žalovaných nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa ust. § 78 ods. 1 CSP, preto musel žalobu zamietnuť. Z tohto dôvodu neobstoja ani ďalšie odvolacie námietky žalobcov, pretože súd zistil danú vadu, musel žalobu zamietnuť a už nemohol pokračovať v konaní, teda ani vykonávať dokazovanie výsluchom svedkov a pod. a ani sa zaoberať tvrdeniami žalobcov. Z námietok žalobcov, ale ani z obsahu spisu nevyplývali žalobcami namietané vady, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a právnym záverom vo vzťahu k pasívnej legitímácii. Odvolací súd preto rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní boli v celom rozsahu úspešní žalovaní, preto im odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

16. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.